

استاندارد آموزش شایستگی

تزئین چادر و پوشینه های حجاب

گروه شغلی

صنایع دستی (دوخت های سنتی)

کد ملی آموزش شایستگی

۷	۳	۱	۸	۲	۰	۸	۱	۰	۴	۲	۰	۰	۱	۱
ISCO-۰۸				سطح مهارت	شناسه گروه			شناسه شغل			شناسه شایستگی		نسخه	

تاریخ تدوین استاندارد: ۱۳۹۷/۳/۲۰

نظارت بر تدوین محتوا و تصویب استاندارد : دفتر پژوهش، طرح و برنامه ریزی درسی

کد ملی شناسایی آموزش شایستگی: ۷۳۱۸۲۰۸۱۰۴۲۰۰۱۱

اعضاء کارگروه برنامه ریزی درسی : صنایع دستی (دوخت های سنتی)					
ردیف	نام و نام خانوادگی	آخرین مدرک تحصیلی	رشته تخصصی	شغل و سمت	سابقه کار
۱	نسرين کيومرثي	کارشناسی	زیست عمومی	مربی صنایع دستی	۱۰ سال
۲	صدیقه رضاخواه	کارشناسی	شیمی	دبیر کارگروه برنامه ریزی درسی صنایع دستی و هنر	۲۶ سال
۳					
۴					
۵					
۶					
۷					
۸					
۹					
۱۰					

کلیه حقوق مادی و معنوی این استاندارد متعلق به سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور بوده و هرگونه سوء استفاده مادی و معنوی از آن موجب پیگرد قانونی است.

آدرس: دفتر پژوهش، طرح و برنامه ریزی درسی
تهران، خیابان آزادی، نبش خیابان خوش جنوبی، سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور
دورنگار ۶۶۵۸۳۶۵۸
تلفن ۶۶۵۸۳۶۲۸
آدرس الکترونیکی: rpc@irantvto.ir

تعاریف :

استاندارد شغل :

مشخصات شایستگی‌ها و توانمندی‌های مورد نیاز برای عملکرد موثر در محیط کار را گویند در بعضی از موارد استاندارد حرفه‌ای نیز گفته می‌شود.

استاندارد آموزش :

نقشه‌ی یادگیری برای رسیدن به شایستگی‌های موجود در استاندارد شغل.

نام یک شغل :

به مجموعه‌ای از وظایف و توانمندی‌های خاص که از یک شخص در سطح مورد نظر انتظار می‌رود اطلاق می‌شود.

شرح شغل :

بیانیه‌ای شامل مهم‌ترین عناصر یک شغل از قبیل جایگاه یا عنوان شغل، کارها ارتباط شغل با مشاغل دیگر در یک حوزه شغلی، مسئولیت‌ها، شرایط کاری و استاندارد عملکرد مورد نیاز شغل.

طول دوره آموزش :

حداقل زمان و جلسات مورد نیاز برای رسیدن به یک استاندارد آموزشی.

ویژگی کارآموز ورودی :

حداقل شایستگی‌ها و توانایی‌هایی که از یک کارآموز در هنگام ورود به دوره آموزش انتظار می‌رود.

کارورزی:

کارورزی صرفاً در مشاغلی است که بعد از آموزش نظری یا همگام با آن آموزش عملی به صورت محدود یا با ماکت صورت می‌گیرد و ضرورت دارد که در آن مشاغل خاص محیط واقعی برای مدتی تعریف شده تجربه شود. (مانند آموزش یک شایستگی که فرد در محل آموزش به صورت تئوریک با استفاده از عکس می‌آموزد و ضرورت دارد مدتی در یک مکان واقعی آموزش عملی ببیند و شامل بسیاری از مشاغل نمی‌گردد.)

ارزشیابی :

فرآیند جمع‌آوری شواهد و قضاوت در مورد آنکه یک شایستگی بدست آمده است یا خیر، که شامل سه بخش عملی، کتبی عملی و اخلاق حرفه‌ای خواهد بود.

صلاحیت حرفه‌ای مربیان :

حداقل توانمندی‌های آموزشی و حرفه‌ای که از مربیان دوره آموزش استاندارد انتظار می‌رود.

شایستگی :

توانایی انجام کار در محیط‌ها و شرایط گوناگون به طور موثر و کارا برابر استاندارد.

دانش :

حداقل مجموعه‌ای از معلومات نظری و توانمندی‌های ذهنی لازم برای رسیدن به یک شایستگی یا توانایی که می‌تواند شامل علوم پایه (ریاضی، فیزیک، شیمی، زیست شناسی)، تکنولوژی و زبان فنی باشد.

مهارت :

حداقل هماهنگی بین ذهن و جسم برای رسیدن به یک توانمندی یا شایستگی. معمولاً به مهارت‌های عملی ارجاع می‌شود.

نگرش :

مجموعه‌ای از رفتارهای عاطفی که برای شایستگی در یک کار مورد نیاز است و شامل مهارت‌های غیر فنی و اخلاق حرفه‌ای می‌باشد.

ایمنی :

مواردی است که عدم یا انجام ندادن صحیح آن موجب بروز حوادث و خطرات در محیط کار می‌شود.

توجهات زیست محیطی :

ملاحظات است که در هر شغل باید رعایت و عمل شود که کمترین آسیب به محیط زیست وارد گردد.

نام استاندارد آموزش شایستگی :	
تزئین چادر و پوشینه های حجاب	
شرح استاندارد آموزش شایستگی :	
<p>تزئین چادر و پوشینه های حجاب یکی از مشاغل صنایع دستی (دوخت های سنتی) می باشد و شامل کار های آماده سازی ابزار و مواد اولیه، انجام دوخت های مقدماتی، انجام دوخت های پایه و سنتی، انجام تکنیک های تلفیق گلدوزی و قیطان، انجام تکنیک های تلفیق و ترکیبی گلدوزی و روبان دوزی و نقاشی با مهره های تزئینی، شستشو و نگهداری ملزومات دوختی پوشینه های متفاوت می باشد .</p> <p>هنر تزئین پوشینه های حجاب شامل تزئین انواع چادر عربی و ایرانی و خلیجی و همچنین انواع روسری و مقنعه های متفاوت می باشد.</p>	
ویژگی های کارآموز ورودی :	
<p>حداقل میزان تحصیلات : پایان دوره اول متوسطه (پایان دوره راهنمایی)</p> <p>حداقل توانایی جسمی و ذهنی : داشتن سلامت کامل جسمانی و روانی</p> <p>مهارت های پیش نیاز : ندارد</p>	
طول دوره آموزش :	
طول دوره آموزش	: ۶۴ ساعت
- زمان آموزش نظری	: ۱۶ ساعت
- زمان آموزش عملی	: ۴۸ ساعت
- زمان کارورزی	: ساعت
- زمان پروژه	: ساعت
بودجه بندی ارزشیابی (به درصد)	
- کتبی : ۲۵٪	
- عملی : ۶۵٪	
- اخلاق حرفه ای : ۱۰٪	
صلاحیت های حرفه ای مربیان :	
<p>فوق دیپلم صنایع دستی و طراحی دوخت با ۲ سال سابقه کار و دیپلم صنایع دستی .طراحی دوخت با ۳ سال سابقه کار و سایر دیپلم ها با ۵ سال سابقه کار</p>	

* تعریف دقیق استاندارد (اصطلاحی) :

تزیین چادر و پوشینه های حجاب از جمله هنرهایی است که می توان با انجام تکنیک های دوختی متفاوت از جمله تلفیق هنر گلدوزی - روبان دوزی - قیطان دوزی و بر روی انواع پوشینه مثل چادر - روسری - مقنعه - سربند - حجاب گردن - دستکش و... انجام داد و با این روش در طوایف و اقوام مختلف ایران کاربرد اساسی دارد و با شکل های متفاوت با طرح های ذهنی و نقش پردازی های سنتی قابلیت اجرایی دارد.

* اصطلاح انگلیسی استاندارد (اصطلاحات مشابه جهانی) :

-

* مهم ترین استانداردها و رشته های مرتبط با این استاندارد :

- گلدوز دستی

- نوار و قیطان دوز

- روبان دوز

* جایگاه استاندارد شغلی از جهت آسیب شناسی و سطح سختی کار :

الف : جزو مشاغل عادی و کم آسیب طبق سند و مرجع

ب : جزو مشاغل نسبتاً سخت طبق سند و مرجع

ج : جزو مشاغل سخت و زیان آور طبق سند و مرجع

د : نیاز به استعلام از وزارت کار

استاندارد آموزش شایستگی

- کارها

ردیف	عناوین	ساعت آموزش		
		نظری	عملی	جمع
۱	آماده سازی ابزار و مواد اولیه	۳	۶	۹
۲	انجام دوخت های مقدماتی	۳	۹	۱۲
۳	انجام دوخت های پایه و سنتی	۵	۲۰	۲۵
۴	انجام تکنیک های تلفیق گلدوزی و قیطان	۸	۱۸	۲۶
۵	انجام تکنیک های تلفیق و ترکیبی گلدوزی و روبان دوزی و نقاشی با مهره های تزئینی	۴	۱۴	۱۸
۶	شستشو و نگهداری ملزومات دوختی پوشینه های متفاوت	۲	۲	۴
جمع ساعات		۱۶	۴۸	۶۴

	زمان آموزش			عنوان : آماده سازی ابزار و مواد اولیه
	جمع	عملی	نظری	
	۶	۴	۲	
تجهیزات، ابزار، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش، مهارت، نگرش، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
				دانش :
- پارچه بدون کش -سوزن چنایل -کربول-شارپ -دستگاه هویه -انواع قیچی کوچک -دفتر یادداشت -خودکار -مداد سیاه -کارگاه گرد -انواع شابلون -نمونه انواع چادر و پارچه های متفاوت -انواع لایی چسب -قیچی برش -چراغ الکلی -فندک				- انواع کارگاه (چوبی پلاستیک و انجام مقدمات لازم جهت کار) - انواع سوزن (مناسب گلدوزی-روبان دوزی) - انواع شابلون مناسب جهت انجام کار - انواع هویه و سوزن های مخصوص آن - جنس و نام و انواع پارچه های چادری (کن کن -کرب- حریر-رنگی-مخمل و...) - اصول تشخیص پشت و روی پارچه ، ترکی پارچه - انواع لایی پارچه
				مهارت :
-سوزن -پودر ژلاتین -زانقبکس				- استفاده از کارگاه و قواعد نگهداری پارچه در آن -استفاده از انواع سوزن و انتخاب آن جهت دوخت نمونه - استفاده از انواع قیچی وشناخت و نگهداری و احیا آن -استفاده از انواع هویه و سوزن های مختلف آن - تشخیص انواع اجناس با انواع نام های متفاوت (خاویاری- شطرنجی-سیلک-و...) -تشخیص دوخت مناسب با جنس پارچه و همچنین استفاده از کارگاه مناسب در پارچه متناسب با دوخت -ترکیب و تلفیق پارچه ها جهت انجام کارهای ژورنالی

استاندارد آموزش

- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان : آماده سازی ابزار و مواد اولیه
	جمع	عملی	نظری	
تجهیزات، ابزار، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش، مهارت، نگرش، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
	نگرش : - رعایت اخلاق حرفه ای - دقت در کار و کنترل کیفیت کار - مراقبت و حفظ ابزار کار			
	ایمنی و بهداشت : - رعایت اصول ارگونومی - رعایت نکات ایمنی و بهداشتی			
	توجهات زیست محیطی : - مدیریت پسماند - مدیریت مصرف انرژی			

	زمان آموزش			عنوان : انجام دوخت های مقدماتی
	جمع	عملی	نظری	
	۶	۴	۲	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
- پارچه بدون طرح-بدون کش-رنگ تیره -سوزن چنایل-کرول-شارپ -نخ عمامه-کاموا -قیچی-نخ چین -دفتر یادداشت -خودکار -مداد سیاه -روان نویس مخصوص پارچه کارگاه گرد ۱۸ تا ۲۱	دانش :			
	- دوخت های مقدماتی گلدوزی (شلال ساده-شلال ماریچ-دندان موشی و انواع آن- گره فرانسوی - کنگره دوزی تاج دوزی - رو کوکو- زیگزاگ و انواع آن)			
	- نخ های متفاوت و دوخت های متفاوت مربوط به آن			
	-مقدمات لازم جهت بعضی از نخ ها و دوختهای متناسب آن			
	مهارت :			
	-دوخت طرح های اسلیمی همراه با دوخت های مقدماتی گلدوزی با دست			
	-تلفیق دوخت های مقدماتی و استفاده از آن ها در طرح های متفاوت			
	-اجرای دوخت های کوک -بخیه-شلال-دندان موشی-بست دوزی- زیگزاگ			
	نگرش :			
	-صرفه جویی در مصرف انرژی -پرورش خلاقیت ها و ایده های ذهنی -رعایت اخلاق حرفه ای			
ایمنی و بهداشت :				
-استفاده از سوزن و قلاب استریل -بهداشت فردی (استفاده از وسایل شخصی)				
توجهات زیست محیطی :				
-مدیریت پسماند و جداسازی و تفکیک زباله از بازیافت				

	زمان آموزش			عنوان : انجام دوخته‌های پایه و سنتی
	جمع	عملی	نظری	
	۱۲	۱۰	۲	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
- پارچه های بدون کش وساده - نقوش خاص - سوزن بیدینگ - چنایل - - شارپ - کرول - مقوا - نخ عمامه - نخ دمسه - پشمی - - نخ ابریشمی - میز نور - انواع فتیله ابریشمی - الگوی مناسب - مداد سیاه - کاربن - خودکار - قیچی نخ چین - قیچی برش - کارگاه گرد ۱۸ تا ۲۱	دانش :			
	- نحوه نقش اندازی جهت انجام کار گلدوزی بر روی دوخته‌ها			
	- ویژگی ها و تفاوت اجرای دوخت گلدوزی بر روی پوشینه			
	- ویژگی دوخت گلدوزی بر روی پوشینه های متفاوت و اجرای سبک متفاوت مناسب آن			
	- ویژگی های دوخت کلاژ مناسب ملزومه دوختی - کمند دوزی - دوخت فتیله های ابریشمی - ابریشم دوزی			
	مهارت :			
	- دوخت تمیز و یک سطح			
	- تمیز کاری پشت کار و پنهان نمودن سر گره ها			
	- جلوگیری از کیست افتادن و چروک پارچه ها			
	نگرش :			
- تقویت و ابتکار عمل				
- رعایت اخلاق حرفه ای - دقت در دوخت				
- کنترل کیفیت دوخت - صرفه جویی در مصرف انرژی				
ایمنی و بهداشت :				
- حرکات نرمشی میان برنامه				
- بهداشت فردی (استفاده از وسایل شخصی)				
توجهات زیست محیطی :				
- مدیریت پسماند و جداسازی و تفکیک زباله از بازیافت				

	زمان آموزش			عنوان : انجام تکنیکهای تلفیق گلدوزی و قیطان
	جمع	عملی	نظری	
	۱۸	۱۴	۴	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
- پارچه ساده - انواع قیطان مدور ابریشمی - مقوا-کاربن -رولت-شابلون- اتو-دستگاه هوپه-فندک-چراغ الکی-چسب بیندر -انواع سوزن بیدینگ-چنایل- شارپ-کروول-نخ عمامه-نخ دمسه-نخ گلدوزی-نخ ابریشمی-کارگاه گرد ۲۱ -الگوی مناسب جهت کار -انواع فیتیله های ابریشمی	دانش :			
	-مبانی هنر قیطان دوزی			
	- انواع قیطان			
	-نحوه دوخت قیطان			
	-روش اجرای نقش اندازی ذهنی و مهارت در قیطان دوزی			
	مهارت :			
	-دوخت و مخفی کردن سر و انتهای قیطان در دوخت قیطان مسطح (ساده و شیار دار) در پوشینه ها و چادرها			
	-دوخت و مخفی کردن سر و انتهای قیطان در دوخت قیطان تابدار			
	-اتصال روی پایه و دوخت در قیطان دوزی			
	نگرش :			
-تحويل در ابزار مصرفی با هدف بهبود در کیفیت دوخت و سرعت عمل				
-رعایت اخلاق حرفه ای				
ایمنی و بهداشت :				
-نظافت در محیط کار				
-رعایت اصول ارگونومی				
توجهات زیست محیطی :				
-مدیریت پسماند				
-جداسازی و تفکیک زباله از بازیافت				

	زمان آموزش			عنوان :
	جمع	عملی	نظری	
	۱۸	۱۴	۴	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
-انواع قیطان مدور و ابریشمی -رنگهای اکرولیک -الگوی مناسب -قلم مو -پالت -مهره کریستال-مهره فیروزه-انواع سنگهای پایه دار-انواع ملیله و منجوق				دانش :
				-مفهوم مرصع دوزی بر روی پوشینه
				-ویژگی های تلفیق دوخت گلدوزی و روبان دوزی با متریال بروز بر روی روسری و مقنعه
				-ویژگی دوخت و نقاشی تلفیق با یکدیگر بر روی پوشینه های سنتی
				مهارت :
				- کار با موتیف جهت انجام کارهای آماده نصب بر روی چادر عربی و ایرانی
				- نقش اندازی و اجرای اولیه کار
				-ثابت کردن و محکم کاری نهایی و زیبایی پشت کار
				-تهیه چادر ایرانی با هنر تلفیق روبان دوزی و نقاشی
				نگرش :
				-تحویل در ابزار مصرفی با هدف بهبود در کیفیت دوخت و سرعت عمل -رعایت اخلاق حرفه ای
				ایمنی و بهداشت :
			-نظافت در محیط کار -رعایت اصول ارگونومی	
			توجهات زیست محیطی :	
			-مدیریت پسماند -جداسازی و تفکیک زباله از بازیافت	

	زمان آموزش			عنوان :
	جمع	عملی	نظری	
	۴	۲	۲	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			شستشو و نگهداری ملزومات دوختی پوشینه های حجاب
-اتو خشک-حوله -دستمال تنظیف-میز اتو-تخته سوزنی- مواد لکه بر-مواد شستشو دهنده-سوزن رفو-نخ مناسب رفو-کاغذ باطله-کاغذ خشک کن	دانش :			
	-مفهوم ملزومات دوختی کاربردی			
	-کاربرد مواد شوینده			
	-روش های شستشو			
	-روش های اصلاح پارچه های آسیب دیده			
	مهارت :			
	-گردگیری شستشو و لکه گیری از پوشینه های تزیین شده			
	-ترمیم تزیینات آسیب دیده			
	-اتو کشی پوشینه ها			
	نگرش :			
	-حفظ ارزش های هنری			
	-رعایت اخلاق حرفه ای			
	ایمنی و بهداشت :			
-دور نگهداشتن مواد اشتعال زا از لوازم برقی				
-رعایت اصول ارگونومی				
توجهات زیست محیطی :				
-مدیریت پسماند				
-جداسازی و تفکیک زباله از بازیافت				

- برگه استاندارد تجهیزات

ردیف	نام	مشخصات فنی و دقیق	تعداد	توضیحات
۱	فیلم	آموزشی	۳ عدد	
۲	عکس	آموزشی	۳ عدد	
۳	صندلی	پشت دار	۱۵	
۴	تخته وایت برد	۷۰در۱۰۰	۱	
۵	رایانه	با تمام متعلقات	۱	
۶	کپسول آتش نشانی	استاندارد	۱	
۷	جعبه کمک های اولیه	استاندارد	۱	
۸	اتو	خشک	۱	
۹	میز اتو	ایستاده	۱	
۱۰	کتاب آموزشی	مرتبط با طرح و دوخت	متناسب	
۱۱	میز کار	۲در۱	۵	
۱۲	میز نور	۷۰در۵۰	۱	

توجه :

- تجهیزات برای یک کارگاه به ظرفیت ۱۵ نفر در نظر گرفته شود.

- برگه استاندارد مواد

ردیف	نام	مشخصات فنی و دقیق	تعداد	توضیحات
۱	نقوش قابل استفاده	مختلف	تعدادی	
۲	خودکار	استاندارد	۱	
۳	مداد	HB	۱	
۴	کاغذ باطله	استاندارد	۱	
۵	کاغذ طراحی	استاندارد	۱	
۶	رولت	استاندارد	۱	
۷	روان نویس	پارچه	۱	
۸	کاربن	سفید و زرد	۲	
۹	ربان	ساتن . حریر. سیمی. زری. کتان و.....	از هر کدام ۳ متر	
۱۰	قیطان	مدور. ماکارونی. شیار دار. ابریشمی و	از هر کدام ۲ متر	
۱۱	نخ	عمامه. کاموا. دمسه. قیطان ظریف. پلی استر و	از هر کدام یک نمونه	

توجه :

- مواد به ازاء یک نفر و یک کارگاه به ظرفیت ۱۵ نفر محاسبه شود.

- برگه استاندارد ابزار

ردیف	نام	مشخصات فنی و دقیق	تعداد	توضیحات
۱	سوزن	چنایل، سر کج، بی‌دینگ، کرول، شارپ و...	از هر کدام یک عدد	
۲	رنگ اکرولیک	رنگ های اصلی	از هر رنگ یک تیوپ	
۳	قیچی	ساده، نخ چین، برش	از هر کدام یک نمونه	
۴	چسب	حرارتی و دو طرفه	۱ دستگاه	
۵	کارگاه	گرد	از هر کدام یک نمونه	
۶	قلم مو	دو صفر، سر پهن	از هر کدام یک نمونه	
۷	پالت	نقاشی	۱ عدد	
۸	خودکار	آبی، سیاه و قرمز	۱	
۹	مداد	معمولی	۱	
۱۰	کاغذ	باطله	۱	
۱۱	کاغذ	طراحی	۱	
۱۲	رولت	خیاطی	۱	
۱۳	روان نویس	پارچه	۱	
۱۴	کاربن	سفید و زرد	۲	
۱۵	ماژیک	رنگی	۲	
۱۶	آلبوم نمونه کار	آموزشی	۱	

توجه:

- ابزار به ازاء هر سه نفر محاسبه شود.